

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Солонянського районного суду Дніпропетровської області
31.10.2023

м. Київ, 2023

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі ст. ст. 13, 19-1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 24.10.2023 групою НПМ здійснено відвідування Солонянського районного суду Дніпропетровської області (далі – суд).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Паршакова Ольга Валеріївна, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Артьоменко Вікторія В'ячеславівна, представник громадської організації.

Керівництво установи:

Стрельников Олександр Олександрович, голова суду (на посаді з 17.09.2022);

Матвієнко Марія Богданівна, керівник апарату суду (на посаді з 14.01.2008).

Суд розташований за адресою: Дніпропетровська область, смт. Солоне, вулиця Строменка, 1-А.

Суд розміщений у двохповерховій будівлі. На першому поверсі розміщено зал судових засідань для розгляду кримінальних справ, кімнату для конвою, 2 санітарних вузли для відвідувачів, кабінети для працівників апарату суду, пост служби судової охорони. На другому поверсі розміщено зал судових засідань для розгляду цивільних справ, кабінети для суддів та працівників апарату суду. У будівлі облаштовано два входи – основний (центральний) та службовий (конвойний) вхід.

Штатна чисельність персоналу суду становить 25 посад, з них:

5 посад суддів;

5 посад помічників суддів;

4 посади секретарів судового засідання;

1 посада керівника апарату суду;

1 посада заступника керівника апарату суду;

1 посада головного спеціаліста;

1 посада старшого судового розпорядника;

1 посада старшого секретаря суду;

1 посада спеціалісту з питань персоналу;

1 посада консультанта суду;

- 1 посада секретаря суду;
- 1 посада архіваріуса;
- 1 посада діловода;
- 1 посада підсобного робітника;
- 1 посада прибиральника службових приміщень.

Некомплект складає 8 посад.

На вході до будівлі суду відсутня табличка із назвою суду (фото 1).

У приміщенні суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів, тощо (фото 2).

Для здійснення правосуддя в суді облаштовано 2 зали судових засідань, 1 з них для розгляду кримінальних справ (фото 3).

Зал судових засідань для розгляду кримінальних справ облаштовано стаціонарною кабіною для розміщення підсудних (засуджених) з органічного скла (фото 4).

Суд обладнано автоматичною пожежною сигналізацією, системою засобів зв'язку та сигналізації про небезпеку (фото 5). Також встановлено систему відеонагляду з виведенням інформації на монітор сервісного приміщення та монітор судової охорони.

Вікна вартового приміщення та залу судового засідання для розгляду кримінальних справ обладнано ґратами (фото 6). Для безпеки підсудних (засуджених) та відвідувачів суду у приміщенні варти облаштовано окремий санітарний вузол для підсудних (засуджених) (фото 7).

В суді забезпечено доступ підсудних (засуджених) до чистої питної води як у камерах, так і у залі судового засідання для розгляду кримінальних справ (фото 8).

В суді здійснюється опромінювання бактерицидними лампами залів судових засідань та камер для підсудних (засуджених), належним чином ведеться відповідний журнал (фото 9).

За період з 01 січня по 24 жовтня 2023 року не виявлено ознак заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті утримуваних.

Під час відвідування групою НППМ вивчено службову документацію, оглянуто приміщення суду щодо відповідності вимогам законодавства України та міжнародних стандартів.

Попереднє відвідування групою НППМ здійснювалося 04 квітня 2019 року. За результатами попереднього відвідування були надані наступні рекомендації:

- забезпечити обладнання приміщень для конфіденційного спілкування підсудного (засудженого) з адвокатом та ознайомлення з матеріалами справи;

- створити належні умови для участі в судових засіданнях маломобільних груп населення;

- забезпечити можливість потрапити до суду без сторонньої допомоги особам з інвалідністю.

Рекомендації, надані за результатами попереднього відвідування, виконані частково. Зокрема, центральний вхід суду обладнано пандусом та кнопкою виклику персоналу (фото 10).

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права осіб на гідні умови тримання (ст. 28 Конституції України, ст. 25 Загальної декларації прав людини, п. 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі - ДБН).

1. Вимогами п. 6.5.2. ДБН передбачено, що в кожному приміщенні суду камери для підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен залу судових засідань для розгляду кримінальних справ. Тобто, в суді, де розташовано 1 залу судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано 3 камери. Натомість в суді обладнано лише 2 камери для тримання підсудних (засуджених), що може порушувати вимоги роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізолюваного тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою.

2. Окрім цього, розміри камер не відповідають вимогам пункту 6.5.2 ДБН. Встановлено, що площа однієї камери становить 3,7 м², другої – 3,3 м², що не відповідає встановленим нормам 4 м².

Довідково: замірювання площі здійснювалося з використанням сертифікованого далекоміру «Bosch PLR 25».

3. Приміщення для конвою обладнано з порушенням вимог п. 6.5.3 ДБН. Зокрема, відсутні оглядове віконце на вхідних дверях приміщення, металева шафа для зберігання навісних замків, ключів від камер, спеціальних засобів та службових документів.

Порушення права на професійну правничу допомогу (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України).

4. У порушення вимог п. 6.5.2 ДБН у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможлиблює реалізацію їх права на захист.

Комітет із запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у 21-ій Загальній доповіді наголошує на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводяться. Комітет не вбачає жодної необхідності відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (ст. 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та ст. 21 Конституції України).

5. У порушення вимог п. 11.5 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН. Інклюзивність), санітарний вузол у приміщенні суду не пристосований для користування маломобільними групами населення у зв'язку з відсутністю поручнів.

Порушення права на забезпечення безпеки у суді.

6. На момент відвідування суду тимчасове укриття не облаштовано, що є порушенням Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579. Найближче укриття знаходиться по вул. Шевченко, 33.

7. Для доставки обвинувачених та засуджених осіб до приміщення суду використовується окремий вхід (фото 11). Заїзд конвойного автомобіля для посадки (висадки) підсудних (засуджених) здійснюється через внутрішній двір, який не обладнано огорожею. Бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля відсутній, що порушує вимоги п. 14 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція).

8. У порушення вимог п. 13 Інструкції в приміщенні суду не забезпечено ізольований маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від службового входу суду до зали судових засідань (фото 12), у зв'язку з чим підсудні конвоюються відкритими для сторонніх осіб коридорами, що призводить до порушення їх прав на безпеку.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Дніпропетровській області:

1. Опрацювати питання щодо збільшення кількості та розміру камер у приміщенні суду до 4 м² відповідно до вимог пункту 6.5.2 ДБН;
2. Обладнати приміщення для конвою відповідно до пункту 6.5.3 ДБН;
3. Облаштувати будівлю суду кімнатою для роботи адвоката з підсудними;

4. Обладнати будівлю суду санвузлом для маломобільних груп населення;
5. Забезпечити наявність ізольованого маршруту конвоювання підсудних (засуджених) від конвойного приміщення до зали судових засідань;
6. Обладнати бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля або огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варті;
7. Облаштувати у будівлі суду найпростіше укриття.

Солонянському районному суду Дніпропетровської області:

1. Вживати заходи щодо запобігання порушень, що можуть призводити до порушень прав людини;
2. Розмістити табличку із назвою суду на вході до будівлі суду.

Додаток: фотоматеріали, отримані під час відвідування, на 3 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

Ольга ПАРШАКОВА

Фото

Фото 1

Фото 2

Фото 3

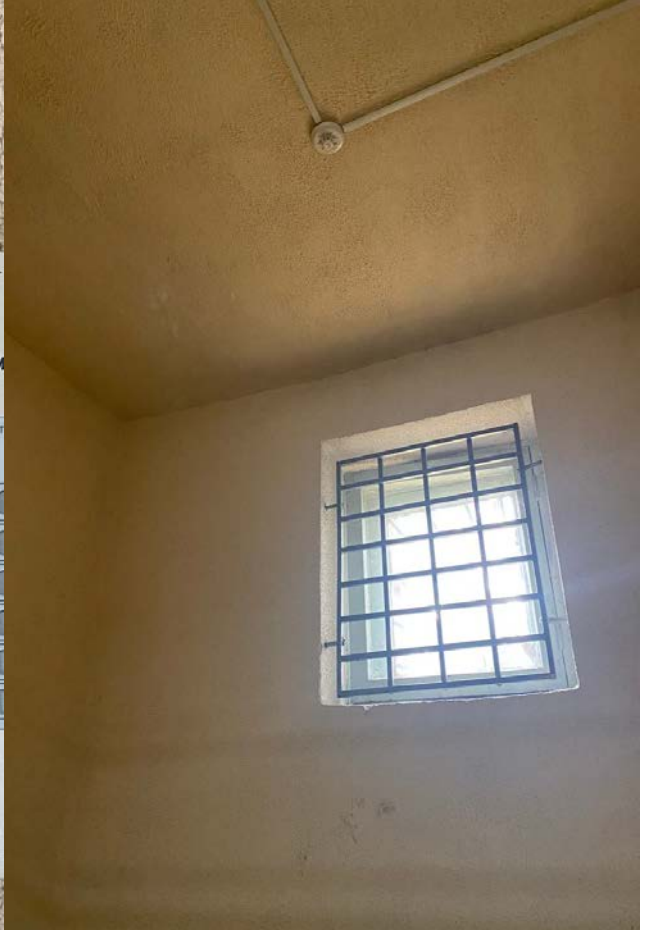
Фото 4

Φοτο 5

Φοτο 6

Φοτο 7

Φοτο 8

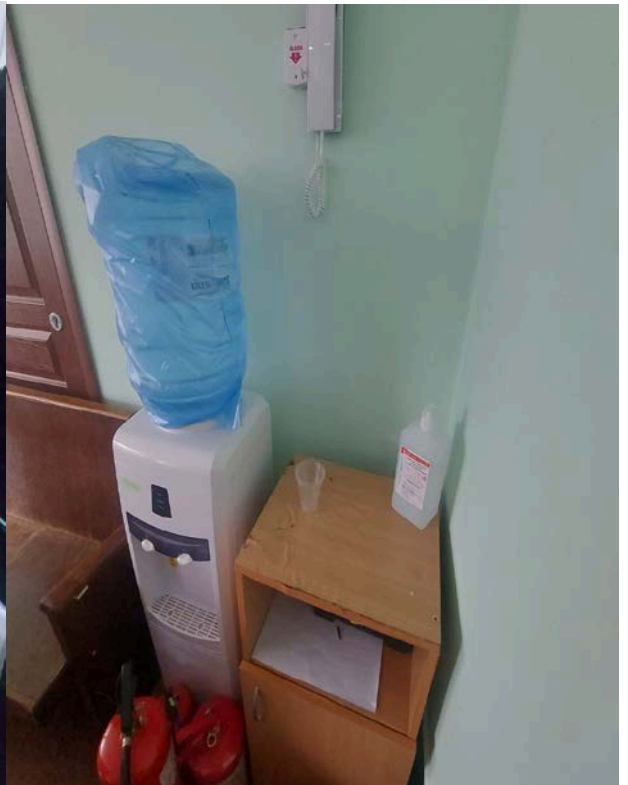

Фото 9

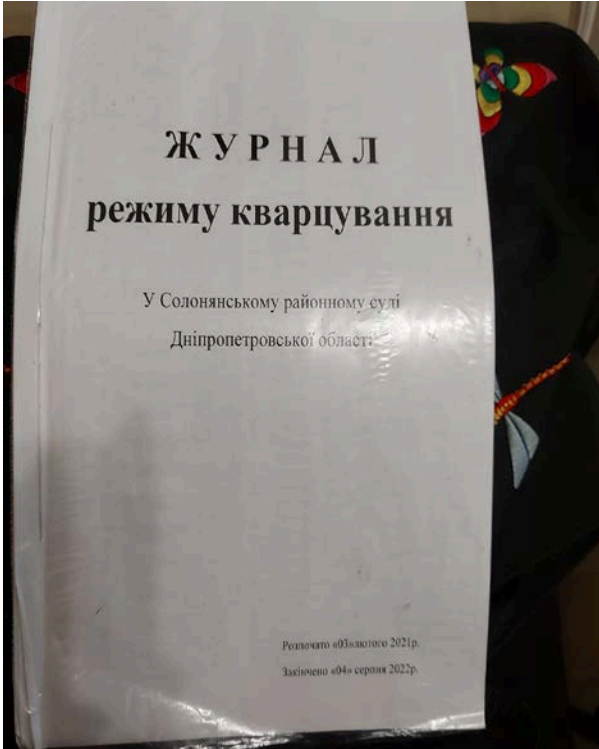

Фото 10

Фото 11

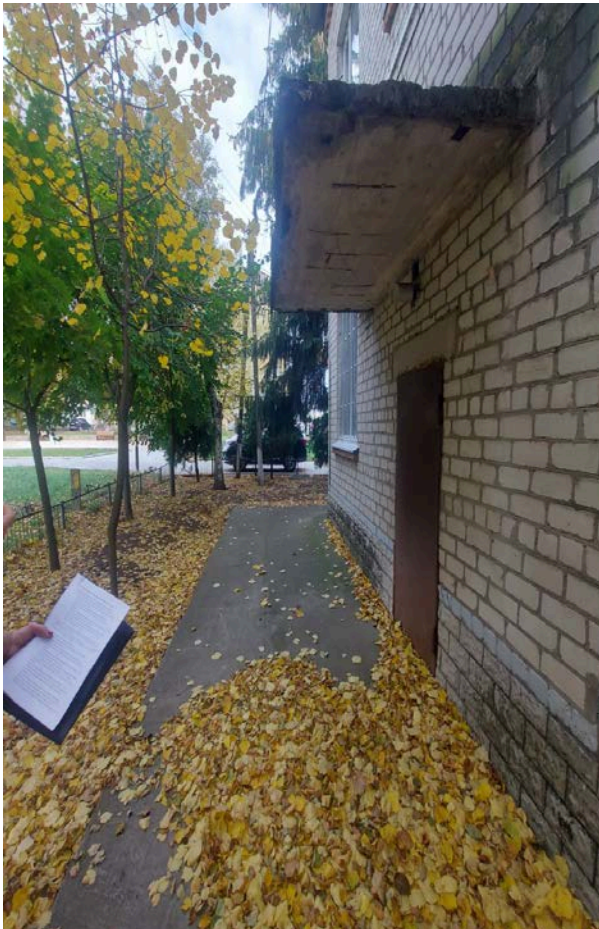

Фото 12

